

[Gert Petersen.]

at regeringen ikke er sindet at følge denne redegørelses anvisninger fuldt ud. Hvad der præsenteres her som en nødforanstaltning, må ses på baggrund af regeringens holdning til planlægningsrådets redegørelse. Hvis det, man vil kalde en tidsbegrænset nødforanstaltning, også skal være det, må den tilrettelægges sådan, at den ikke bliver varig og ikke medfører forvridninger af nogen art. Det gælder ved universitetet, og det vil også gælde ved andre læreanstalter, når man får den i øvrigt frie adgang, som vi skal stræbe imod, hvilket regeringen åbenbart ikke gør. Til den tid må man anlægge det samme princip, som vi er tilhængere af her, nemlig at nødforanstaltningerne ikke må antage varig karakter og ikke må medføre forvridning.

Derfor burde en nødforanstaltning som denne være ledsaget af løfter om, at principielt lodtrækningsmetoden anvendes ved udvælgelsen. Jeg personlig, og det gælder mange i min gruppe, så helst dette kombineret med en favorisering af dem, som nogle kalder socialgrupperne 4 og 5, og som vi andre kalder arbejderklassen, og samtidig en administration, der er baseret på paritet imellem dem, der berøres, nemlig de uddannelsessøgende og lærerne. Ingen af disse ting er tilgodeset. Derfor tjener nødforanstaltningen åbenbart andet og mere. Vi er bange for, at en i og for sig rigtig ting lukker op for noget mere videregående, for bredere adgangsbeholdninger, og derfor kan vi ikke medvirke til lovforslagets gennemførelse.

Hermed sluttede forhandlingen.

Lovforslaget

vedtoges med 75 stemmer mod 48; 10 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen var:

Tredje behandling af forslag til lov om visse hovedlandevejsstrækninger.

(Anden behandling af lovforslaget (nr. 99) findes i tidenden sp. 7156).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Ingen bad om ordet.

Lovforslaget

vedtoges enstemmigt med 130 stemmer; 3 medlemmer tilkendegav, at de hverken stemte for eller imod.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Lovforslaget vil nu blive tilstillet statsministeren.

Den næste sag på dagsordenen:

Anden behandling af forslag til lov om statens tjenestemænd i Grønland.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 134) findes i tidenden sp., 5550, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 3105).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Sammen med denne sag foretages de to følgende sager på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om pension til statens tjenestemænd m. v. i Grønland.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 135) findes i tidenden sp. 5550, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 3105).

Der var stillet 7 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Anden behandling af forslag til lov om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af statens tjenestemandstillinger i Grønland.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 136) findes i tidenden sp. 5550, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 3105).

Der var stillet 21 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sættes til forhandling under ét.

Ivar Nørgaard: Man kan undre sig over, at der er et så skærende misforhold mellem den enorme, ja, næsten hektiske interesse, som vises disse lovforslag i Grønland, og så den næsten apatiske ligegyldighed, der vises dem herhjemme. Vi har i udvalget modtaget henvendelser fra et meget stort antal ansatte i Grønland, mens sagen så godt som ikke har været behandlet i den danske presse. Det er nok ikke så mærkeligt, at de, der er ansat efter tjenestemandsløvene på Grønland, interesserer sig for, hvordan deres fremtidige forhold skal ordnes. Men det er temmelig ejendommeligt, at man ikke interesserer sig mere for dette spørgsmål herhjemme, for der er tale om en hel del væsentlige principper.

For det første er det sådan, at lønningerne for tjenestemændene på Grønland ligger himmelvidt over lønningerne for almindelige grønlandske arbejdere, så langt over, at man uden at overdrive kan kalde lønskellet for et classeskel, og sådan at man meget let, hvis man boede i Grønland, ville komme til at betragte tjenestemænd som en slags herrefolk, der har tårnhøje lønninger sammenholdt med de grønlandske arbejdere og helt andre vilkår i det hele taget.

Anden næstformand (Hanne Budtz): Vi må høre på, hvad det medlem, der står på talerstolen, har at sige.

Ivar Nørgaard: Derfor burde det også påkalde interesse, hvordan man indrettede lønningerne for disse tjenestemænd i fremtiden.

Det er sådan, at hvis man havde fulgt regeringens lovforslag fuldt ud, som de forelå ved første behandling, ville man have udvidet forskellen mellem arbejderne på Grønland på den ene side og disse tjenestemænd på den anden side, men man ville

oven i købet også have udvidet forskellen mellem lønninger for tjenestemændene på Grønland, både de hjemmehørende og de tilflyttede, og danske tjenestemænds lønninger.

Grunden til, at forskellen er så enorm, er først og fremmest, at vi fortsat ikke beskatter indkomsterne på Grønland. Det er derfor med enorm betænkelighed, vi i udvalget har set på ministerens forslag, og jeg er glad for at kunne sige, at det ikke kun var en betænkelighed, som medlemmer af mit parti har givet udtryk for, men som deltes af samtlige udvalgsmedlemmer.

Sagen er jo den, at tjenestemandssreformen her i landet forudsatte, at man gennemførte en vidtgående såkaldt bensanering, fjernelse af honorærer, og det må naturligvis også finde sted i Grønland. Vi ved endnu ikke, hvor langt man kan gå på dette område, og desværre er der indtil nu ikke tilstrækkelige oplysninger derom. Det har jo taget uendelig lang tid med de tilsvarende danske honorærer; det er først i dag, vi i lønningsrådet skal tage stilling til de seneste af disse honorærer, der er blevet lavet om til vederlag. Man må inderligt håbe, at der ikke kommer til at gå lige så lang tid med de grønlandske sager, som der er gået med de danske.

Det man kunne have ønsket, og som jeg også gjorde rede for under første behandling, var, at man samtidig med at gennemføre konsekvenserne af tjenestemandssreformen herhjemme og føre konsekvenserne til Grønland sørgede for at indføre skatter på Grønland, således at det, man kom til at sammenligne, var den disponible indkomst. Hvis det havde været tilfældet, ville der ikke være nogen rimelig grund til ikke fuldt ud at acceptere lovforslagene uden videre drøftelser. Men det er altså desværre ikke tilfældet.

Grønlandsministeren har kun kunnet sige til udvalget, at han fortsat arbejder på at indføre en indkomstskat på Grønland, men at det nærmeste, han kan komme, er en forventning eller forhåbning om, at en sådan indkomstskat bliver indført 1. april 1973.

Ud fra en erkendelse af dette forhold har vi i udvalget arbejdet med forskellige mulige løsninger, så at man kunne undgå at gøre lønskellet alt for stort, indtil der blev indført skatter. Vi har arbejdet med tanken

[Ivar Nørgaard.]

om at gennemføre en anden midlertidig klassificering; men har afstået fra det, fordi vi kan se, at det vil afstedkomme en række vanskeligheder. Navnlig vil det medføre, at de pågældende vil blive stillet forskelligt i forhold til de her i landet arbejdende, når de skal pensioneres. Men det vil også føre til, at man skal gennemføre en fuldstændig omkalfatring af hele klassificerings- og normeringssystemet, og det har vi altså afstået fra.

Til gengæld har vi formået ministeren til at stille ændringsforslag om ikke at gennemføre lønforhøjelserne som forudset, men aftrappe dem, således at man først gennemfører den fulde ajourføring af lønningerne pr. 1. april 1973, nemlig samtidig med, at ministeren eller regeringen — hvem det nu er, der regerer til den tid — forventelig indfører skatter på Grønland.

Jeg skal ikke gå i detaljer om de øvrige ændringsforslag, men kun understrege, at det er vigtigt, at der bliver en harmonisering mellem de vilkår, der gælder for folk, der er ansat efter tjenestemandsløvgivningen, og dem, der er ansat og fortsat bliver ansat på overenskomstbasis.

Vi skal ikke her fra folketingets side blande os i de forhandlinger, som skal foregå mellem regeringen og de overenskomstanstatte; men det er vores pligt at gøre opmærksom på, at tjenestemandssystemet kun kan eksistere efter de bestemmelser, vi vedtager nu i dag og ved tredje behandling, hvis man sørger for, at der er harmoni mellem de vilkår, vi nu vedtager, og dem, der kommer til at gælde for de overenskomstanstatte, naturligvis med den forskel, som de to ansættelsesvilkår betinger.

Men hvad jeg lægger betydelig mere vægt på ud fra et socialt synspunkt, er, at man også sørger for, at lønforskellen mellem de arbejdere, der er ansat efter overenskomsten mellem Grønlandsministeriet og fagbevægelsen på Grønland, bliver gjort mindre i de kommende år. Det kan ikke være rimeligt, og vi kan i Danmark ikke være bekendt at have så store classeskel, som vi har i øjeblikket, mellem dem, der er ansat på overenskomstbasis i Grønland, og dem, vi lønner efter disse love.

Men vi bør heller ikke gøre opgaven helt umulig for ministeren, og det ville vi gøre,

hvis vi gennemførte for store forhøjelser for tjenestemandene. Jeg kan derfor på mit partis vegne anbefale, at man stemmer for samtlige de ændringsforslag, der er indeholdt i betænkningen.

Langkilde: Det problem, vi har stået over for i udvalget, er, at der på den ene side var behov for og vel også givet løfte om en revision af de grønlandske tjenestemandsløve, mens der på den anden side opstod vanskeligheder, fordi man måtte erkende, at en overførelse af de danske tjenestemandsløves regler og synspunkter til den grønlandske tjenestemandsløve gav ganske betydelige lønfremgange, som på baggrund af den særlige situation med hensyn til skattepligt på Grønland måtte synes noget voldsomme og noget for høje.

Nu var det klart, at det afgivne løfte og behovet for en revision på dette felt var en meget stærk faktor i billedet. Det var rimeligt, at de tjenestemænd, som nu arbejder på Grønland, fik deres forhold reguleret i indeværende folketingssamling, når hele den øvrige tjenestemandssreform blev gennemført for 2 år siden. Vi havde også en gruppe af tjenestemænd, som egentlig hørte under den almindelige tjenestemandsløve, men som blev overført til den specielle grønlandske tjenestemandsløve, og for disses vedkommende var der et klart løfte og et klart krav om en ordning af problemet nu.

I det hele taget må man vel sige, at den tid, der er gået, inden vi har fået disse problemer op, er lovlige lang, og at der er vakt forventninger om en regulering af disse ting på Grønland, som det i høj grad må være rimeligt nu bliver opfyldt.

Den anden side af problemet var, at lønstigningerne i kraft af de klassificeringer, som er lavet over modellen fra den danske tjenestemandsløve, fordi der ikke er indkomstskat i Grønland, var så høje, at det måtte gøre det betænkeligt at gennemføre dem uændret.

Vi er nået til enighed i udvalget om at regulere udbetalingen af den lønstigning, som kommer de forskellige tjenestemænd til gode efter disse bestemmelser, på den måde, at man trækker det noget ud, således at de største lønstigninger først skal kunne udbetales i foråret 1973, hvor vi regner med og håber på, at der er indført almindelige

[Langkilde.]

skatteregler i Grønland, således at disse kraftige lønstigninger bliver beskattet på samme måde som hernede.

Det er selvfølgelig ikke nogen stor gruppe tjenestemænd, det drejer sig om, men alligevel vil der være tale om så store stigninger, at det kan være rimeligt at gøre, som vi har foreslået i udvalget, og som ministeren har tiltrådt, at trække udbetalinger af de højeste stigninger noget ud. Vi har været enige i dette, og for mit vedkommende har det spillet en væsentlig rolle — og det er min gruppe enig i — at det måtte være afgørende, at vi nu fik løst disse problemer og ikke på grund af disse vanskeligheder, som vi måtte erkende der var, udskød dem, da vi jo ikke kunne have nogen rimelig forventning om, at de ville blive lettere at løse, hvis man skød dem ud til næste samling.

Det er rigtigt, som hr. Ivar Nørgaard har nævnt, at der er problemet om forholdet mellem de tjenestemandslønnede og de overenskomstlønnede. Jeg skal ikke gå dybere ind i det, men alle erindrer sikkert, at en af de ting, som det lykkedes at løse ved den danske tjenestemandsløvslov, var en lønningsmæssig og indkomstmæssig jævntstilling mellem de tjenestemandsansatte og de overenskomstansatte, og et tilsvarende sigte har der selvfølgelig også oprindeligt været med denne lovgivning. Imidlertid må det erkendes, at den løsning, som vi er kommet til, ikke mindst med hensyn til reguleringen af Grønlandstillægget, ikke fører til en sådan jævntstilling, og det må man i og for sig beklage, fordi det kan ikke være meningen, at vi skal have to konkurrerende lønssystemer i Grønland, lige så lidt som vi skulle have det hernede. Ligestillingen bliver altså med gennemførelsen af disse lovforslag noget skudt ud. Det beklager jeg for så vidt, men til løsning af hele problemet har også dette været nødvendigt. Jeg vil imidlertid gerne understrege, at man må tillægge det betydning, at vi får denne ligestilling, og henstille til Grønlandsministeren at have dette for øje ved fremtidige ændringer både på tjenestemandsområdet og på overenskomstområdet.

Med disse bemærkninger skal jeg anbefale de stillede ændringsforslag og lovforslagene som helhed.

Jens Frandsen: Jeg kan erklære mig godt tilfreds med, at udvalget er nået til enighed om disse lovforslag om de grønlandske tjenestemænd. Det stod os vel allerede klart ved første behandling, at der måtte ske nogle ændringer, hvis man i enighed skulle gennemføre lovforslagene. Jeg er glad for, at vi er blevet enige om dem, og vil også for min part sige, at jeg er bedre tilfreds med lovforslagene, som de vil foreligge med disse ændringsforslag, end som de var fremsat.

I øvrigt føler jeg ikke behov for at føje meget til det, som tidligere ordførere har sagt. Der er skrevet en meget fyldig betænkning, hvoraf fremgår vore synspunkter på de problemer, der har været diskuteret, og de belyses også af de ændringsforslag, der er stillet.

Vi har ganske rigtigt, som hr. Ivar Nørgaard sagde, modtaget en lang række protester fra Grønland om disse lovforslag. Jeg har nu lyst til at sige, at med de ændringsforslag, som nu foreligger, vil man ikke på rimelig vis kunne sige, at de folk, der er ansat under disse love i Grønland, ikke har en sådan lønmæssig placering, at der vitterlig ikke er store økonomiske fordele forbundet hermed. Jeg tror nemlig, det er nødvendigt, at der er nogle økonomiske fordele, hvis vi skal kunne rekruttere den kvalificerede arbejdskraft, som vi vitterlig har brug for til at udføre mange af de opgaver, vi forventer skal udføres i Grønland. På den anden side set må vi vel også føje til, at en hel del af de gener, der er fremdraget, tror jeg ikke man kan opveje, hverken ved at give 10.000 kr. mere i løn om året eller på anden vis. Der følger menneskelige problemer med, men der er også mange opgaver, som det i allerhøjeste grad kan være interessant at være med til at løse.

Jeg skal altså ikke gå i enkeltheder om lovforslagene eller ændringsforslagene. Som jeg siger, fremtræder det tydeligt af betænkningen, hvad der har været diskuteret. Jeg er ganske enig i de bemærkninger, der står heri, og jeg kan derfor anbefale de stillede ændringsforslag og lovforslagene i den form, de vil foreligge i, til vedtagelse ved tredje behandling.

Erik Hansen (Ålborg amt): Jeg vil gerne allerførst give udtryk for, at de ugers

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

arbejde, som er blevet gennemført, og som endte med enighed i udvalget, forudsatte, at ministeren havde forståelse for de synspunkter, udvalget fremførte. Vi står altså nu med forslag til en lovgivning, som udvalget har gennemdrøftet; ministeren har stillet en lang række ændringsforslag, og alt er sket i den største enighed.

Jeg er i øvrigt stort set enig med de øvrige ordføreres synspunkter, men enkelte ting vil jeg gerne fremføre. Det siges i betænkningen, at man i fremtiden i ansættelsespolitikken på Grønland må lægge stærkere vægt på åremålsansættelser, end man hidtil har gjort. Jeg tror, at når det drejer sig om det nye i de danske tjenestemandsløve, som her overføres til grønlandske forhold, er netop åremålsansættelsen en ting, som i allerhøjeste grad burde finde anvendelse i Grønland.

En anden ting, der foreslås, nemlig at hele Grønland stort set gøres til ét ansættelsesområde, anser jeg også for et gode. Må jeg her føje den lille ting til, at i Grønland har man jo som her i landet en stedtillægsordning, men her i Danmark har man den stedtillægsordning, at jo mere øde man bor, des mindre er stedtillægget; i den grønlandske lovgivning er der det gode, at jo længere ude man bor også efter grønlandske forhold, des mere får man i stedtillæg. Et spørgsmål, som vi ikke i tilstrækkeligt omfang har fået gennemdrøftet, er dette, at på de mest øde lokaliteter i Grønland findes der nok særlig belastende opgaver, som måske burde honoreres højere, end tilfældet er.

Af det oprindelig fremsatte pensionsforslag fremgik det, at de udsendte kunne pensioneres ved 55 års alderen og dermed være definitivt pensionerede. I lovforslaget, som det nu foreligger gennemarbejdet, altså med de foreslåede ændringer, fastholdes det, at bliver man pensioneret ved 55 års alderen, er man pligtig til overgang til tjeneste i Danmark. Jeg tror, det er heldigt af flere grunde; dels kan en 55 års pensionsret på mange virke lidt uheldig, men jeg tror også, at adskillige af det stedse stigende antal unge, der tager fra Grønland til Danmark til fortsat uddannelse, ligesom føler, at tjeneste på Grønland magter de ikke mere. Jeg tror, der ligger store opgaver til den pensionerede 55-årige, store opgaver i form

af at føre uddannelsen for grønlandere videre her i landet.

Må jeg sige om det, der var det store spørgsmål ved denne lovgivning, økonomien i den, den løn, som skulle udbetales til de enkelte efter indplacering, at for det første bliver der jo her parallelitet med vor tjenestemandsløvgivning af 1969, men man følte fra mange sider, bl. a. i det radikale venstre, at den disponible løn, der blev udbetalt til tjenestemænd, uanset om det var udsendte eller det var grønlandske tjenestemænd, som følge af, at der ikke er indført skat i Grønland på nuværende tidspunkt, måtte føles meget voldsom. Efter den enighed, som nu er opnået, bliver den disponible løn ikke så voldsom, idet udbetalingstidspunkterne udstrækkes for sidste termins vedkommende til det tidspunkt — formentlig den 1. april 1973 — hvor en skattelovgivning træder i kraft på Grønland.

Jeg tror, det er meget heldigt, bl. a. fordi man, som andre ordførere har været inde på, skal være umådelig forsigtig og passe på ikke at skabe for stor spændvidde i lønnen blandt dem, som er beskæftiget på Grønland. Hermed tænker jeg på den ene side på den grønlandske arbejder, uanset om han arbejder i statens tjeneste på Grønland, i kommunernes tjeneste på Grønland eller i det spirende og forhåbentlig voksende frie grønlandske erhvervsliv, og på den anden side på de udsendte tjenestemænd.

Jeg har tidligere gjort nogle bemærkninger om de udsendte, om deres særlig vanskelige arbejdsvilkår, vilkår, der er stigende vanskelige, efterhånden som de kommer langt væk fra de mest beboede områder på Grønland. Jeg føler, at det, man er nået til, er rimeligt og rigtigt som en overgangsordning for den grønlandske tjenestemandsløvgivning.

Må jeg så føje en enkelt ting til; det gælder et spørgsmål, som ofte har været diskuteret, stærkest vel på Grønland, men ofte også hernede, nemlig spørgsmålet om fødestedskriteriet og om dispensationsnævnet. Her er man ikke i udvalget nået til enighed, i hvert fald ikke til nogen besluttende enighed, men det er dog i betænkningen nævnt, at det henstår, og det står næsten direkte, at man i og for sig forventer, at det nyvalgte grønlandske landsråd tager problemerne op til vurdering; så afventer vi, om det nye

[Erik Hansen (Ålborg amt).]

landsråd kommer til samme afgørelse som det tidligere landsråd. Jeg tror, at denne løsning, hvor hverken vi i udvalget eller ministeren tager nogen beslutning, men overlader et fremtidigt initiativ til deciderede grønlandske kredse, er den rigtige.

Med disse bemærkninger vil jeg på det radikale venstres vegne anbefale lovforslaget med de foreslåede ændringer.

Morten Lange: Når man sammenligner det antal tjenestemænd, som indgår under denne lovgivning, med det antal tjenestemænd, der indgår under tilsvarende lovgivning i Danmark, viser tallet sig at være beskedent. Når man sammenligner tjenestemandsløvene i Danmark med de grønlandske, viser det sig, at de grønlandske faktisk er mere udviklede; man må nærmest sige — man kan jo ikke så godt, når det gælder Grønland, være bekendt at snakke om jungler — at de er et særdeles sammenfiltret dværgkrat af bestemmelser. Udvalget har set på en hel del af disse ting, og jeg mener, at lovforslag nr. 134 med de foreslåede ændringer er mere rimeligt end det, som oprindeligt forelå for folketinget.

Jeg tror blot, at dette er et beskedent stadium på livets vej. Det vil formodentlig, som også den radikale ordfører nævnte det, være naturligt i vid udstrækning at gå over til åremålsansættelse eller, om man vil, en årsafgrænset kontrakt for dem, der udsendes til Grønland, på den ene side; på den anden side er jeg ikke i tvivl om, at de nuværende lønfastsættelser efter fødestedskriterier og andre særprægede kriterier kun kan have en begrænset tid for sig. Men dér må vi jo med rimelighed vente på et initiativ fra det grønlandske landsråd, som sidder den sag væsentlig nærmere end vi andre.

Hovedkonklusionen af det udvalgsarbejde, der har været med lovforslagene, blev jo den at holde lidt igen på lønstigningerne til de grønlandske tjenestemænd samtidig med, at de blev indrangeret under den nye tjenestemandsløvs danske principper. Jeg har tilsluttet mig disse reduktioner; jeg synes, de er rimelige, selv om det skal være fuldstændig klart, at en sammenligning mellem lønforholdene i Grønland og i Danmark er yderst besværlig.

Når vi giver tilslutning til denne lovgiv-

ning, som den foreligger nu, er det fra mit partis side ikke nogen konstatering af det evig dejlige tjenestemandssystem for Grønland, tværtimod. Vi tilslutter os dette, fordi det betyder en rimelig og fornuftig udvikling i forhold til det bestående, men bestemt ikke fordi det på nogen måde præciserer det endemål, som vi forhåbentlig skal nå inden for en relativt kort årrække.

Knud Hertling: Jeg vil gerne begynde med at udtrykke min glæde over, at lønningsudvalget har udført så fint et arbejde.

Hele udgangspunktet, nemlig de tre lovforslag, var jo sådan, at det måtte medføre stærke diskussioner ikke blot her i salen ved første behandling, men også under udvalgsbehandlingen. Afslutningen af den udvalgsbehandling, der har været, er, kan jeg sige, både hr. Rosing og jeg overordentlig tilfreds med. Jeg synes, udvalget er nået frem til resultater, som ikke blot er rimelige ud fra samfundsmæssige hensyn, men som jeg også regner med vil kunne accepteres af de tjenestemandsoorganisationer, der jo først og fremmest berøres af denne løsning.

Det store spørgsmål for os har jo været spørgsmålet om den forskel, der er mellem den disponible løn for tjenestemændene i Danmark og tjenestemændene i Grønland. Når man betragter det fuldstændig isoleret, er det ikke så mærkeligt, at mange af os bliver noget underlig til mode ved at se udregninger, der siger, at alene fordi loven skal have tilbagevirkende kraft til 1. juli 1969, skal der udbetales en hel del penge, mange penge, som efterbetaling ud over den lønforbedring, lovforslagene indebar. Når vi betragtede disse beløb, blev vi en lille smule forvirrede, fordi ingen her i Danmark, heller ikke efter tjenestemandsoreformens, har fået så store efterbetalinger, som de grønlandske og de i Grønland arbejdende danske tjenestemænd vil få.

Men jeg tror nok, det var rigtigt, at vi under udvalgsbehandlingen blev enige om — trods somme tider ret kraftige udtalelser undervejs — at livet i Grønland trods alt endnu er forskelligt fra livet hernede, at det vil være rimeligt at give de folk, der arbejder i Grønland, bedre vilkår end dem, man giver folk hernede. En ting, som vi også fra grønlandsk side er overordentlig bange for, er, at hvis vi forringede forholdene i Grøn-

[Knud Hertling.]

land så groft, at der blev ligestilling mellem parterne i Grønland og i Danmark, ville vi stå i den situation, at vi ikke kunne få den velkvalificerede arbejdskraft til Grønland. Den situation ønsker vi ikke at komme i, og derfor er vi meget tilfreds med, at de forskellige goder, selv med de reduktioner, der er sket undervejs, alligevel stort set er bibeholdt, således at den kvalificerede arbejdskraft fortsat vil være fristet til at søge arbejde i Grønland.

Det kan måske somme tider virke lidt mærkeligt, at vi på den måde fra Grønlands sider er så interesseret i at få denne danske arbejdskraft. Men det er en erkendelse, vi må gøre os, for mange af de stillinger, der i dag bestrides af udsendt arbejdskraft, har vi ikke i Grønland mulighed for selv at besætte, og så længe vi står i den situation, at vi må sende arbejdskraft herfra til Grønland og disse mennesker helst skal være velkvalificerede, må vi være indstillet på at give dem sådanne forhold, som frister folk til at tage af sted.

Jeg skal ikke komme ind på mange af de ting, vi har diskuteret under udvalgsbehandlingen, men jeg vil da ikke holde mig tilbage fra alligevel at komme lidt ind på et af de emner, vi har diskuteret meget allerede ved førstebehandlingen. Jeg var selv temmelig meget inde på spørgsmålet om fødestedskriteriet, men jeg erkender, at det til en vis grad er min egen skyld, at vi i udvalget ikke kom til at drøfte dette spørgsmål så meget, som jeg egentlig havde haft lyst til. Jeg kunne nemlig mærke allerede ved førstebehandlingen og også under udvalgsbehandlingen, at hverken ministeren eller repræsentanterne for de forskellige partier var særlig ivrige efter at drøfte hele problematikken, når vi stod i den situation, at det grønlandske landsråd to gange havde godkendt fødestedskriteriet under behandlingen af disse lovforslag.

Jeg vil dog minde ministeren om en udtalelse, som han kom med i 1967; dengang var ministeren ganske vist ikke minister,

men oppositionspolitiker. Det var i forbindelse med lovforslaget om erhvervsmæssig fangst, fiskeri og jagt i Grønland. Vi var alle sammen besjælet af den tanke, at der skulle ske en ligestilling, vi var alle sammen glade og optimistiske, og vi sagde da også dengang, at inden for denne specielle lovgivning om fangst og fiskeri skulle alle borgere her i riget ligestilles, der skulle ikke være nogen diskrimination af nogen art. Vi fattede så håb om, at man ville overføre synspunktet til spørgsmålet om fødestedskriteriet. Dengang var minister A. C. Normann som sagt oppositionspolitiker, men han udtalte bl. a., at det måtte være det rigtige, at vi efterhånden stiledede imod ligestilling af alle borgere i riget. Den nuværende finansminister, som ligeledes var oppositionspolitiker, holdt også en tale dengang; det var ganske vist den nu afdøde folketingsmand hr. Hindkjær Pedersen, der foretog talen på hr. Ninn-Hansens vegne, da han ikke kunne være til stede, men den nuværende finansminister kunne i 1967 sige, at vi ikke ønskede, at der i lovgivningen skulle sættes skel mellem landsmænd, selv om det drejede sig om forskellige befolkningsgrupper. Så stærkt kunne man sige det dengang fra de nuværende ministres side.

Men jeg har altså forstået, at hele spørgsmålet er bedre tjent med at blive taget op gennem de normale politiske kanaler, gennem Grønlands landsråd og i sidste ende her i folketinget. Jeg vil da glæde mig til igen til sin tid at mindes hr. minister A. C. Normann om, hvad han sagde som oppositionspolitiker. Det kan være, at vi til den tid bedre vil være i stand til at forstå hinanden.

Ministeren for Grønland (A. C. Normann): I anledning af det ærede medlem hr. Knud Hertlings bemærkning om, at det kan være, vi senere bedre kan forstå hinanden, vil jeg gerne pege på, at jeg synes ikke, der er noget modsætningsforhold imellem det, jeg sagde i 1967, og hvad jeg siger, når vi taler om forholdene nu, for jeg har faktisk stadig

[Ministeren for Grønland.]

væk den opfattelse, at man i den grønlands-politiske udvikling bestandig bør være besjælet af ønsket om, at der skal finde en lige-stilling sted. Det er jo det, der får os til at gøre så betydelige anstrengelser, som tilfældet er, for at gøre det muligt for grønlænderne efterhånden at overtage de udsendtes funktioner, hvorved spørgsmålet om fødestedskriteriet gerne engang skulle miste sin vægt i diskussionerne. Jeg vil dog gerne føje til, at så længe det, som det ærede medlem ganske rigtigt understreger, er nødvendigt at sikre, at man får det tilstrækkelige antal kvalificerede folk derop til at klare funktionerne i Grønland — og det står det ærede medlem jo bag ved ønsket om — og samtidig landsrådet opretholder ønsket om, at man bevarer fødestedskriteriet og en forskels aflønning, så længe tør jeg altså ikke tage den konsekvens af det ønskemål, vi har på lang sigt: at gå hen og foreslå fødestedskriteriets afløsning.

Men jeg vil gerne sige tak til ordførerne i øvrigt for den enighed, der er kommet til udtryk her ved lovforslagene anden behandling. Må jeg pege på, fordi jeg synes, det er nødvendigt, at det bliver sagt, over for det ærede medlem hr. Ivar Nørgaard, at det ønske, jeg har haft om gennemførelse af en indkomstbeskatning i Grønland, har jeg stadig, og der er udarbejdet et forslag, som er sendt til vurdering i landsrådet i Grønland. Men jeg tør ikke gå så vidt, at resultatet af denne debat i dag bliver, at det ser ud, som om jeg har opstillet det ønskemål, bindende for fremtidige Grønlandsministre — det kan jeg jo slet ikke, men altså i virkeligheden har stillet i udsigt — at der allerede den 1. april 1973 vil blive indført denne beskatning. Jeg håber, det er muligt. Mit første ønske, om tidspunktet for gennemførelsen, da vi begyndte at tage os af det, gjaldt 1. januar 1972, og nu har vi altså klarhed over, at der i alt fald må gå et år længere. Jeg håber, det bliver muligt, og det kan vi jo i fællesskab bidrage til at puffe til, men nu har vi jo lige fået et nyt landsråd, hvis vurdering af denne sag jeg endnu ikke kender noget til.

De ærede medlemmer hr. Langkilde og hr. Jens Frandsen takker jeg også for deres tilslutning såvel som hr. Erik Hansen (Ålborg amt), hr. Morten Lange og hr. Knud

Hertling. Hr. Erik Hansen (Ålborg amt) var inde på spørgsmålet om åremålsansættelse og om hele Grønland som ét ansættelsesområde. Jeg ser også noget væsentligt i det, lovforslagene nu kommer til at indeholde, og ligeledes synes jeg, det er rigtigt, at pensionsordningen påbyder dem, der forlader tjenesten i 55. års alderen, at tage passende arbejde her i Danmark bag efter, såfremt et sådant kan tilbydes dem.

I øvrigt bidrager det jo til at berolige mig noget, hvis jeg skulle have næret betæneligheder ved de ændringer, der nu er foreslået, at det ærede medlem hr. Knud Hertling, der står arbejdsforholdene i Grønland så nær, nu også siger god for ændringerne.

Jeg er blevet anmodet om at give et par oplysninger om, hvilke besparelser der bliver en følge af de ændringer, der nu efter udvalgsbehandlingen foreligger forslag om, og det vil jeg gerne gøre. I de almindelige bemærkninger til lønnings- og klassificeringsloven var merudgifterne oprindelig anslået til 6.600.000 kr. fordelt med ca. 600.000 kr. i 1969, 3 mill. kr. i hvert af årene 1970 og 1971, og disse tal var beregnet med skønmæssige fradrag ved bortfald af honorarer. Besparelserne skønnes at blive følgende: i 1969 kan der ikke blive tale om nævneværdige besparelser, idet lønfremgangen ved indplacering i loven er begrænset til 3 pct. i perioden 1. juli 1969 til 1. april 1970. I perioden 1. april 1970 til 31. december 1970 anslås besparelser for hjemmehørende tjenestemænd ved undladelse af lønforhøjelser på 3 pct. for de hjemmehørendes vedkommende at blive ca. 250.000 kr. For ikke-hjemmehørende kan der i samme periode anslås en besparelse som følge af, at 3 pct. af grundlønnen overføres til de ikke-dyrtidsregulerede Grønlandstillæg, på 205.000 kr. I 1971 anslås de tilsvarende besparelser for hjemmehørende til at blive 360.000 kr. og for ikke-hjemmehørende til 306.000 kr., altså 1.121.000 kr.

Herudover kan man — med rette, synes jeg — håbe på fremtidige, ikke uvæsentlige besparelser som følge af nulstillingen af pristallet samt undladelse af automatisk at overføre lønstigninger fra GAS-området — arbejderlønningerne i Grønland — til tjenestemandsområdet. Med hensyn til virkningerne af nulstillingen er det sådan, at sam-

[Ministeren for Grønland.]

tidig dermed bortfalder overskydende 2,2 points svarende til i Danmark 0,2 points, og hvis bortfald af 2,2 points ikke havde fundet sted, ville en mindre stigning på godt 1 point i julipristallet i Grønland udløse en dyrtidsportion og dermed give en årlig merudgift på nær ved 1 mill. kr., som altså nu antagelig bliver sparet.

En sådan automatisk overførsel af lønstigningerne inden for lavtlønsområdet, som der er tale om, når man minder om sammenhængen med GAS-lønningerne, til de højest lønnede har haft uheldige virkninger og har været medvirkende til stadig at uddybe kløften mellem aflønningerne i henhold til GAS-overenskomsterne og aflønningen af de hjemmehørende tjenestemænd og hjemmehørende ansatte i henhold til de øvrige overenskomster, og det kan siges at være i alt fald meget forståeligt, at man hæfter sig ved det uheldige i og også det urimelige i, at denne forskel stadig er blevet uddybet.

Det er vanskeligt at skønne over de besparelser, der opnås ved, at lønstigninger over 20 pct. først udbetales i 1973. Årsagen hertil er, at man ikke har afsluttet honorargennemgangen endnu. Rent skønsmæssigt kunne man tænke sig besparelser på ca. 150.000 kr., men jeg vil gerne bekræfte over for det ærede medlem hr. Ivar Nørgaard, at denne honorargennemgang er i gang.

Nu kan jeg let tænke mig, at nogen vil sige, at det slet ikke er så lidt, ministeren har måttet give sig her i forhold til udvalgets ønsker; og selv om ingen her i folketinget efter betænkningen at dømme og at dømme efter de udtalelser, der er fremsat af ordførerne, vil sige noget sådant, er det en given ting, at det er noget, som vil blive bemærket i Grønland, hvorfra der ganske rigtigt er rettet mange protester til udvalget og også til mig i anledning af avisomtaler af de ændringer, udvalget foreslår.

Jeg vil gerne i den anledning pege på, at når jeg har været indstillet på og villig til en betydelig fleksibilitet i behandlingen af denne sag og i henseende til at imødekomme udvalgets ønsker, har det bl. a. i høj grad skyldtes, at vi har den gode tradition, at i lønningslovgivningen taler vi os til rette om tingene og ser at finde frem til enighed; og da det samme også er tilfældet eller har været det hidtil i Grønlandslovgivningen, har jeg

lagt megen vægt på, at den tilstand kunne blive bevaret imellem de danske partier.

Allerede ved førstebehandlingen af lovforslagene var vi jo inde på det, som der er peget på her: at lønningerne for tjenestemændenes vedkommende var kommet op på for højt et niveau i forhold både til GAS-lønningerne og til tilsvarende tjenestemandslønninger herhede, i alt fald så længe der endnu ikke er indført nogen indkomstbeskatning i Grønland.

Vi har også været inde på, at særlig gode lønninger er nødvendige for at sikre rekrutteringen af det fornødne personale til Grønland, og på forskellige andre forhold, der begrundes, at det er nødvendigt at holde et relativt højt lønniveau, men vi var også enige om, at visse ændringer måtte gennemføres, og jeg fremhævede under førstebehandlingen betydningen af, at en lønningslov for Grønland fandt bred tilslutning her i folketinget, og derfor kan jeg nu kun udtrykke tilfredshed med den enige betænkning, der nu foreligger fra lønningsudvalget.

En af de væsentlige ændringer, jeg skal nævne, som jeg synes er principielt rigtig, er, at man undlader pr. 1. juli 1969 at give den 3 pct.s lønforhøjelse, der hidrører fra forhøjelser inden for GAS-området, hvorved det jo tilkendegives, at folketinget er tilhænger af, at tjenestemandslønningernes afhængighed af GAS-lønningerne ophører, således at man betragter disse lønningsgrupper som værende uafhængige af hinanden i drøftelserne om, hvor store lønningerne skal være. Man står altså også derfor friere under overenskomstforhandlinger med Grønlands Arbejder Sammenslutning i fremtiden.

Nulstillingen af pristallet og bortfald af de overskydende points, hvilket jo betyder en ikke uvæsentlig dæmpning af fremtidige lønstigninger, mener jeg også er principielt rigtig.

Endelig vil jeg gerne fremhæve, at gennemførelsen af tjenestemandsløvene fra 1972 jo medfører bortfald af en række særlige goder for ikke-hjemmehørende tjenestemænd i Grønland såsom fribolig, gratis transport af brændsel og gratis levering af vand. Vi har her fulgt landsrådets indstilling og dermed, tror jeg, fjernet en anstødssten i forholdet mellem hjemmehørende og ikke-hjemmehørende ved, at der nu gennemføres ensartede regler for alle. Det har jo været

[Ministeren for Grønland.]

en torn i øjet på ikke så få mennesker i Grønland, at disse særlige indrømmelser er ydet til udsendte tjenestemænd.

Med disse ord vil jeg gerne sige tak til udvalget for et stort og veludført arbejde, et ganske overordentlig omfattende arbejde, der altså har ført frem til den enighed, der er kommet til udtryk her i dag.

Ivar Nørgaard: Jeg synes, der resterer en enkelt uklarhed efter ministerens indlæg, som jeg gerne vil bede ministeren om at afklare. Det drejer sig om; hvad der skal ske med lønningerne pr. 1. april 1973. I udvalgsbetænkningen har et enigt udvalg sagt, at udvalget ved denne overgangsordning har forudsat, at direkte indkomstbeskatning er gennemført i Grønland den 1. april 1973, og ministeren har givet tilsagn om at tilstræbe dette. Jeg synes, det lød, som om ministeren var ved at løbe fra dette tilsagn. Jeg er da enig med ministeren i, at han ikke kan forpligte en kommende minister, men det må da være den til enhver tid siddende minister, der står for de bestræbelser, som dette folketing er enig om bør udfoldes, og derfor vil jeg da håbe, at ministeren kan bekræfte, at han har givet dette tilsagn.

Jeg vil godt for at undgå enhver misforståelse have ministerens kommentar til følgende: vil det ikke være rimeligt, hvis der mod forventning skulle opstå vanskeligheder, som opdages i Grønlandsministeriet, og som betyder, at man ikke vil kunne gennemføre en indkomstskat i Grønland den 1. april 1973, at vi så bliver adviseret i god tid, så vi kan overveje at ændre denne lovparagraf? For os er forudsætningen for, at der bliver gennemført en lønforhøjelse på mere end 20 pct., at der bliver indført skat på Grønland, og hvis man omkring et halvt års tid før den dato, der her er nævnt i loven, opdager, at det kan man ikke, og måske oven i købet kommer til den erkendelse, at det kan vare meget længe, ja, så er forudsætningen for udvalgets tilslutning til denne paragraf faldet bort, og så bør udvalget have forelagt de nye synspunkter, og lønningsudvalget bør så på ny overveje, om det vil stille forslag om en ændring af loven, eller ministeren måske burde i så

tilfælde komme med et forslag om ændring af loven.

Jeg synes, vi trænger til en lidt nærmere afklaring vedrørende dette punkt.

Erik Hansen (Ålborg amt): Jeg vil gerne gøre en enkelt bemærkning til hr. Knud Hertling på foranledning af, at hr. Knud Hertling fremdrog nogle bemærkninger, som Grønlandsminister A. C. Normann havde fremsat i 1967. I den forbindelse siger hr. Knud Hertling om spørgsmålet om fødestedskriteriet og om dispensationsparagraffen, så vidt jeg husker § 10, stk. 5, at den ikke var drøftet i udvalget, og at hr. Knud Hertling i udvalget havde mærket, at der ikke rigtig var nogen stemning for at tage disse problemer frem.

Nu har jeg jo ingen adkomst til at meddele noget som helst om, hvad der er sagt i udvalget, men jeg vil da gerne sige, at hr. Knud Hertling kan ikke have haft de radikale medlemmer af udvalget i tankerne, da han sagde, at han ikke mærkede nogen interesse. Hr. Knud Hertling kan bedre end andre gøre rede for, hvem det var, han havde i tankerne, der ikke havde særlig stor interesse for disse ting.

Knud Hertling: Jeg kan ganske kort sige til hr. Erik Hansen (Ålborg amt), at jeg vil huske den udtalelse, der er faldet nu. Det er muligt, at jeg har vurderet forholdene forkert, men i hvert fald har jeg nu fået en klar udtalelse, som jeg vil glæde mig til at bruge en anden gang.

Jeg vil gerne sige tak til ministeren for svarene. Jeg forstår godt, at ønsket om at opnå enighed i udvalget har motiveret ministeren til at give sig mere — jeg tror, det var det udtryk, ministeren brugte — end han måske egentlig havde tænkt sig. Jeg synes, det var godt, at ministeren gjorde det. Jeg selv synes, at de forskellige ændringsforslag bærer præg af i hvert fald mere fornuft end det oprindelige lovforslag.

Jeg er da også meget glad for, at bestemmelsen om den regulering, som tjenestemændene får, når deres overenskomster nu forbedres med 3 pct., bortfalder. Jeg tror nok, at samtlige tjenestemænd i Grønland, når de får tænkt sig lidt om efter de meget voldsomme reaktioner, vi har været ude for

[Knud Hertling.]

fra dem, vil forstå, at sådanne reguleringer samfundsmæssigt ikke er gavnlige for Grønland. Jeg tror nok, at de fleste tjenestemænd vil forstå en sådan ændring.

Vi står i den situation i Grønland, at tjenestemænd og overenskomstansatte inden for de forskellige organisationer herfra er de højest lønnede, mens det private arbejdsmarkeds arbejdere, de GAS-lønnede, er de lavest lønnede. Når disse sidstes lønninger stiger med tre pct., skal de højest lønnedes lønninger reguleres efter det, det er da noget bagvendt noget. Det er en ordning, som vi i og for sig har hentet herfra, men altså en ordning, som ikke passer til forholdene i Grønland.

Jeg vil også gerne henstille til ministeren at benytte sig af denne mulighed for at tilgodese de lavest lønnedes interesser i Grønland her i den kommende tid. Der skal jo føres forhandlinger med GAS i Godthåb her i de kommende måneder, og jeg vil da håbe, at denne mulighed for at undgå afsmitning vil blive anvendt af ministeren til forbedring af de lavest lønnedes, de GAS-lønnedes, forhold.

Ministeren for Grønland (A. C. Normann):

Jeg kan sige til det sidste, at det er også mit ønske og min forhåbning, at det må være muligt at give de arbejdere, der er afhængige af GAS-overenskomsterne, en fair behandling ved de forhandlinger, der nu forestår. Det tror jeg da også vil blive tilfældet.

Det ærede medlem hr. Ivar Nørgaard rejser spørgsmålet om, hvad der skal ske med lønningerne, såfremt den omtalte skat pr. 1. april 1973 ikke indføres, og forudsætter vel derved — ganske korrekt — at i så fald gennemføres lønstigningerne med deres fulde styrke efter det tidspunkt. Men så siger det ærede medlem, at han fik indtryk af, at jeg var i færd med at løbe fra et tilsagn. Jeg vil gerne sige, at jeg i min betragtelige alder ikke har tillagt mig en sådan sædvane trods de sporadiske fristelser, der naturligvis er opstået i årenes løb. Der kan ikke være tale om at løbe fra noget tilsagn, for tilsagnet går ud på at tilstræbe at få gennemført en beskatning til det tidspunkt. Dette løfte agter jeg at holde i den udstrækning, jeg får indflydelse på det, og jeg skal gøre, hvad der er muligt for at få denne

beskatning ført igennem til denne termin, men jeg er jo også afhængig af andre kræfter, og det er derfor, jeg har været nødt til at tage forbehold. Der må ikke af forhandlingen her i dag opstå en slags fornemmelse af, at jeg har givet et løfte, således at man, hvis vi af en eller anden grund, som jeg ikke har kontrol over, ikke får denne skat i 1973, så kan sige, at jeg har brudt et løfte. Det vil altså ikke være tilfældet. Men jeg synes i øvrigt nok, at det er et rimeligt ønske, det ærede medlem fremsætter: at det må være muligt i god tid i forvejen at advisere lønningsudvalget, og jeg skønner, at behandlingen af forslagene om beskatningen vil foregå sådan, at det vil være muligt. Jeg skal i den udstrækning, det er mig muligt til den tid, og hvis jeg har med det at gøre, sørge for, at dette bliver tilfældet.

Hermed sluttede forhandlingen.

Der foretoges først afstemning vedrørende forslag til lov om statens tjenestemænd i Grønland.

§§ 1 og 2, ændringsforslag nr. 1, § 3, således ændret, §§ 4-6, ændringsforslag nr. 2 om en ny affattelse af § 7, § 7 i den ændrede affattelse, §§ 8-46, ændringsforslag nr. 3, § 47, således ændret, §§ 48 og 49, ændringsforslag nr. 4, § 50, således ændret, §§ 51-53, ændringsforslag nr. 5, § 54, således ændret, ændringsforslag nr. 6, § 55, således ændret, ændringsforslag nr. 7, § 56, således ændret, og § 57

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling
vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Man gik dernæst til afstemning vedrørende forslag til lov om pension til statens tjenestemænd m. v. i Grønland.

§§ 1-3, ændringsforslag nr. 1, § 4, således ændret, ændringsforslag nr. 2, § 5, således ændret, §§ 6-10, ændringsforslag nr. 3, § 11, således ændret, §§ 12 og 13, ændringsforslag nr. 4, § 14, således ændret, §§ 15-23, ændringsforslag nr. 5 og 6, § 24, således ændret, §§ 25-35, ændringsforslag nr. 7, § 36, således ændret, og §§ 37-40

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Sluttelig foretoges afstemning vedrørende forslag til lov om tjenestemandslønninger m. m. og klassificering af statens tjenestemandstillinger i Grønland.

§ 1, ændringsforslag nr. 1 og 2, § 2, således ændret, og § 3 vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 vedtoges uden afstemning, hvorved § 4 betragtedes som forkastet.

§§ 5 og 6, ændringsforslag nr. 4, § 7, således ændret, ændringsforslag nr. 5 om indsættelse af en ny paragraf, §§ 8-16, ændringsforslag nr. 6, § 17, således ændret §§ 18 og 19, ændringsforslag nr. 7 og 8, § 20, således ændret, ændringsforslag nr. 9, § 21, således ændret, §§ 22 og 23, ændringsforslag nr. 10-12, § 24, således ændret, ændringsforslag nr. 13, § 25, således ændret, ændringsforslag nr. 14 om en ny affattelse af § 26, § 26 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 15, § 27, således ændret, ændringsforslag nr. 16, § 28, således ændret, § 29, ændringsforslag nr. 17, § 30, således ændret, § 31, ændringsforslag nr. 18 om en ny affattelse af § 32, § 32 i den ændrede affattelse, ændringsforslag nr. 19 og 20, § 33, således ændret, ændringsforslag nr. 21 om en ny affattelse af § 34 og § 34 i den ændrede affattelse vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om optagelse af statslån i udlandet.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 173) findes i tidenden sp. 7098, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 3161).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagets paragraffer og spørgsmålet om dets overgang til tredje behandling sattes til for fohandling under ét.

Ingen bad om ordet.

Lovforslagets §§ 1 og 2 og dets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden: Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af valgretsaldere til folketinget.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 165) findes i tidenden sp. 5701, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2993).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Formanden: Sammen med denne sag foretages den følgende sag på dagsordenen, nemlig:

Anden behandling af forslag til lov om ændring af lov om folketingsvalg i Grønland.

(Første behandling af lovforslaget (nr. 163) findes i tidenden sp. 5716, udvalgets betænkning i tillæg B. sp. 2993).

Der var stillet 1 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslagenes paragraffer, ændringsforslagene og spørgsmålet om lovforslagenes overgang til tredje behandling sattes til forhandling under ét.